WWW.MKS.AZ saytının

“Öyrətmək savab, öyrənmək qazanc” kitabxanası

seriyasından

PEŞƏKAR MÜHASİB SERTİFİKATI (II MƏRHƏLƏ)

Test və Tapşırıqlar Toplusu

IV NƏŞR

BAKI- 2025

MKS ACADEMY

Cəfər Cabbarlı küçəsi 44, Caspian Plaza
Telefonlar: 050-368-12-72
web: www.mks.az
email: mksacademy2022@gmail.com

Müəllif Anar Bayramov 21 avqust 1980-ci ildə anadan olub. Bakıda yerləşən 1 saylı Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü orta məktəbi müvəffəqiyyətlə bitirib. 1996-2002-ci illərdə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Mühasibat uçotu və audit' fakültəsində bakalavr və magistr təhsili alıb. Hərbi xidmətdən sonra bir müddət özəl müəssisələrdə və QHT sektorunda mühasib, maliyyə direktoru vəzifələrində çalışıb. Hazırda 10 ildən artıq çalışdığı, vaxtilə filialın mühasibi, baş ofisdə mühasib, baş mühasib, əməliyyat bölməsinin müdiri vəzifələrini tutduğu təşkilatda baş daxili auditor kimi əmək fəaliyyətini davam etdirir.

İndiyədək mühasibatlıq, vergi işi və insan resursları mövzularında nəşr edilən bir neçə kitabın müəllifi və redaktoru olub.

Redaktor: Qalib Toğrul

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) - IV nəşr
Bakı - aprel 2025, 832 səhifə

Ön Söz

"MKS Academy"nin "Peşəkar Mühasib Sertifikatı. II mərhələ" kitabının 4-cü təkmilləşdirilmiş nəşri artıq qarşınızdadır. Oxucuların PMS imtahanın II mərhələsinə hazırlaşmaq üçün yalnız təşkilatımızın nəşrindən istifadə etdiklərini, kitabda verilmiş test tapşırıqlarını həll etməklə yüksək nəticə qazandıqlarını bizə müxtəlif yollarla (yazılı, şifahi) çatdırmaları, təşəkkür etmələri kitabın yeni nəşrinə daha məsuliyyətlə yanaşmağımıza stimul verib.

Kitabın hazırda qarşınızda olan 4-cü nəşrinə 1500-dən çox test tapşırığı daxil edilib. Onlardan 850-dən çox vergi, 200-ü mülki, 300-ü əmək qanunvericiliyini və 150-i isə büdcə qanunvericliyini əhatə edir. İmtahanda 5 ədəd açıq tipli test tapşırığının hər birinə 10 balın verilməsini nəzərə alaraq, kitabda bu məsələyə xüsusi yer ayırmışıq. ƏDV, mənfəət (gəlir) vergisi və sadələşdirilmiş vergi üzrə açıq suallarda diqqət yetirilməli vacib məqamlar geniş şəkildə izah olunub. Ümumilikdə 32 açıq tipli (ƏDV -13, mənfəət vergisi – 8, fiziki şəxslərin gəlir vergisi - 7, sadələşdirilmiş vergi - 3, şəxsi hesab vərəqəsi - 1) sual hazırlanaraq hər birinə ətraflı izahat verilib. Bundan əlavə, müvafiq vergilərin izahı zamanı 10-dən çox misaldan istifadə olunub. Vergi testləri 1 ballıq və 2 ballıq olmaqla təsnifləşdirilib: 550-dən çox 1 ballıq, 300 ədəd 2 ballıq. 2 ballıq testlər məsələ şəklində tərtib olunub və onların düzgün həlli yolları göstərilib. Nəşrimizə PMS imtahan sualları ilə yanaşı, imtahanda nəzərdə tutulmayan, amma təcrübədə rast gəlinən bəzi test tapşırıqları da daxil edilib.

Oxucularımızı maraqlandıran ən vacib məsələ kitabın hazırkı nəşrinin öncəkindən hansı fərq və üstünlüklərinin olmasıdır. Əvvəla, kitabdakı bütün test sualları yenidən nəzərdən keçirilib, məsələlər son PMS imtahanının test tapşrıqlarına uyğunlaşdırılıb, testlərin tərtibi və cavablandırılması ilə bağlı bütün vacib texniki dəyişikliklər nəzərə alınıb. İkincisi, kitabdakı vergi ilə bağlı əvvəlki test tapşırıqlarında 1 yanvar 2025-ci il tarixdən Vergi Məcəlləsində qüvvəyə minən əlavə və dəyişikliklər nəzərə alınıb, eyni zamanda müvafiq bölməyə Vergi Məcəlləsindəki dəyişiklikləri əks etdirən yeni suallar əlavə olunub. Üçüncüsü, 12 avqust 2024-cü il tarixdə Əmək Məcəlləsində edilmiş dəyişiklərin tələblərinə uyğun tərtib olunmuş yeni test tapşırıqları kitaba daxil edilib. Nəhayət, dördüncüsü, ekspertlərimiz tərəfindən 10 ballıq test tapşırıqları üzrə işlənilmiş 6 yeni tapşırıq da nəşrimizə əlavə olunub. İnanırıq ki, qeyd olunan yeniliklər (üstünlüklər) sizin biliklərinizin cilalanmasında və PMS imtahanında yüksək nəticə göstərmənizdə müstəsna rol oynayacaq.

Onu da qeyd edək ki, "Peşəkar Mühasib Sertifikatı. II mərhələ" kitabının yeni, 4-cü nəşri təkcə ikinci mərhələ imtahanlarına hazırlaşanlar üçün deyil, vergi, mülki və əmək qanunvericiliyinin tətbiqi sahəsində praktiki biliklərini təkmilləşdirmək istəyən mühasiblər üçün də faydalı vəsaitdir. Bizimlə aşağıdakı vasitələrdən istifadə etməklə əlaqə yarada, qiymətli rəy, fikir və iradlarınızı bildirə bilərsiniz:

(050) 368 12 72 və mksacademy2022@gmail.com

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) (IV nəşr)

Bölmə I. Vergi Qanunvericiliyi - 1 ballıq üzrə 500 sayda qapalı test

I Fəsil – Ümumi müddəalar **Səh.8**
II Fəsil Vergi ödəyicisi. Vergi agenti...**Səh.32**
III Fəsil – Dövlət Vergi orqanları **Səh.40**
IV FƏSİL. Vergi nəzarəti **Səh.42**
V fəsil. Vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyət..**Səh.57**
VI fəsil. Vergi orqanlarının qərarlarından (aktlarından) və onların vəzifəli şəxslərinin hərəkətlərindən (hərəkətsizliyindən) şikayət verilməsi **Səh.82**
VII fəsil. Vergilərin ödənilməsi üzrə ümumi qaydalar **Səh.84**
VIII fəsil. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi...**Səh.115**
IX fəsil. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi **Səh.136**
Fəsil X. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinə və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisinə aid olan maddələr **Səh.142**
Fəsil XI. Əlavə dəyər vergisi **Səh.174**
Fəsil XII. Aksizlər..**Səh.202**
XIII fəsil. Əmlak vergisi...**Səh.205**
XIV fəsil. Torpaq vergisi **Səh.209**
XV fəsil. Yol vergisi **Səh.212**
XVI fəsil. Mədən vergisi...**Səh.213**
XVII fəsil. Sadələşdirilmiş vergi **Səh.215**
XIX fəsil. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq edilən vergitutmanın xüsusiyyətləri...**Səh.228**
"Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" AR Qanunu **Səh.230**
"Sosial sığorta haqqında" AR Qanunu ....**Səh. 235**
"Nağdsız hesablaşmalar haqqında" AR Qanunu..............................**Səh. 237**
Numayəndəlik xərclərinin, işçilərin mənzil və yemək xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və yeraltı işlərdə calışan işçilərə verilən mualicə- profilaktik yeməklərlə, sud və ona bərabər tutulan digər məhsullar və vasitələrlə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri ucun gəlirdən cıxılması NORMALARI və QAYDASI................................**Səh. 238**
I Bölmə üzrə test suallarının cavabları.......................................**Səh.241**

Bölmə 2. Vergi Qanunvericiliyi - 2 ballıq üzrə 300 sayda qapalı test

VII fəsil. Vergilərin ödənilməsi üzrə ümumi qaydalar **Səh.250**
VIII fəsil. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi..**Səh.251**
IX fəsil. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi **Səh.258**
Fəsil X. Fiziki şəxslərin gəlir vergisinə və hüquqi şəxslərin mənfəət vergisinə aid olan maddələr **Səh.260**

Fəsil XI. Əlavə dəyər vergisi Səh.295
Fəsil XII. Aksizlər...Səh.335
XIII fəsil. Əmlak vergisi..Səh.339
XIV fəsil. Torpaq vergisi Səh.347
XV fəsil. Yol vergisi Səh.348
XVI fəsil. Mədən vergisi..Səh.350
XVII fəsil. Sadələşdirilmiş vergi Səh.352
XIX fəsil. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq edilən
vergitutmanın xüsusiyyətləri..Səh.358
Numayəndəlik xərclərinin, işcilərin mənzil və yemək
xərclərinin, eləcə də əmək şəraiti zərərli, ağır olan və
yeraltı işlərdə calışan işcilərə verilən mualicə- profilaktik
yeməklərlə, sud və ona bərabər tutulan digər məhsullar və
vasitələrlə bağlı xərclərin vergitutma məqsədləri ucun gəlirdən
cıxılması NORMALARI və QAYDASI................................Səh. 360
II Bölmə üzrə test suallarının cavabları Səh.364

Bölmə 3. 10 ballıq tapşırıqlar üzrə nəzərə alınmalı vacib məqamlar (37 sayda tapşırıq)

1. Fiziki şəxslərin gəlir vergisi ilə bağlı
diqqət yetiriləsi məqamlar Səh.376
2. Fiziki şəxsin sahibkarlıq və qeyri-sahibkarlıq fəaliyyəti üzrə....Səh.389
3. Hüquqi şəxslərin mənfəət vergisi və fərdi sahibkarların gəlir vergisi
üzrə nəzərə alınmalı vacib məqamla..Səh.415
4. ƏDV bölməsi üzrə nəzərə alınacaq məqamlar Səh.473
4. Sadələşdirilmiş vergi üzrə vacib məqamlar Səh.541
5. Şəxsi hesab vərəqəsi Səh.558

Bölmə 4. Mülki qanunvericilik - 200 sayda qapalı test

1. İkinci bölmə. Şəxslər Səh.568
2. Üçüncü bölmə. Əmllak və əşya hüququ Səh.602
3. Dördüncü bölmə. Əqdlər Səh.607
4. Beşinci bölmə. Müddətlər...Səh.608
5. Altıncı bölmə. Öhdəlik hüququnun ümumi hissəsi....................Səh.609
6. Yeddinci bölmə. Müqavilələrdən əmələ gələn öhdəliklər..........Səh.618
7. Səkkinci bölmə. Qanundan əmələ gələn öhdəliklər Səh.642
8. Doqquncu bölmə. Mülki hüquq pozuntularından (deliktlərdən)
əmələ gələn öhdəliklər...Səh. 642
9. Fərdi sahibkar. Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqinda Azərbaycan
Respublikası Qanunu Səh.644
IV Bölmə üzrə test suallarının cavabları Səh.645

Peşəkar Mühasib Sertifikatı (II mərhələ) (IV nəşr)

Bölmə 5. Əmək qanunvericiliyi (300 sayda qapalı test)

1. I Bölmə - Ümumi normalar **Səh.650**
2. III Bölmə - Əmək müqaviləsi **Səh.656**
3. IV bölmə - iş vaxtı **Səh.660**
4. V bölmə - İstirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüququ **Səh.705**
5. VI bölmə -Əmək normaları, əməyin ödənilməsi normaları, qaydaları və təminatları **Səh.629**
6. "Dövlət qulluğu haqqında" Qanun **Səh.730**
7. "Tibbi sığorta haqqında" Qanun **Səh.731**
8. Məcburi dövlət sosial sığortası üzrə ödəmələrin və əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirmiş işçilərə sığortaedənin vəsaiti hesabına ödənilən müavinətin hesablanması və ödənilməsi haqqında Əsasnamə" **Səh.733**
9. "Ezamiyyə xərclərinin normaları haqqında" Nazilər Kabinetinin Qərarı və "İşçilərin Ezamiyyə Qaydaları" **Səh.755**
10. "İstehsalat qəzası və yaxud peşə xəstəliyi nəticəsində sağlamlığı pozulmuş işçiyə və ya bu səbəbdən həlak olmuş işçinin ailə üzvlərinə və himayəsində olan digər şəxslərə ödənclərin verilməsi qaydalarının, şərtlərinin və məbləğinin təsdiq edilməsi haqqında" NK Qərarı ..**Səh.759**
11. "Əmək şəraiti ağır və zərərli olan işlərdə və iqlim şəraitinə görə işləmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində çalışan işçilərin əmək haqqının yüksək məbləğdə ödənilməsini təmin edən artımların (əmsalların) məbləğinin minimum miqdarının müəyyən edilməsi haqqında" NK Qərarı **Səh.760**
V Bölmə üzrə test suallarının cavabları **Səh.762**

Bölmə 6. Büdcə qanunvericiliyi (150 sayda qapalı test)

"Büdcə sistemi haqqında" AR Qanunu ....**Səh. 768**
"Azərbaycan Respublikasının vahid büdcə təsnifatının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11 oktyabr 2018-ci il tarixli, 440 nömrəli Qərarı **Səh.794**
"Dövlət büdcəsinin tərtibi və icrası Qaydaları"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 75№-li Qərarı ....**Səh. 814**
VI Bölmə üzrə test suallarının cavabları **Səh.820**

Bölmə 7. Peşəkar mühasib sertifikatının verilməsi ilə bağlı qanunvericilik **Səh.824**